

بررسی ادبیات منظوم

دکتر توران محمدی

دفاع مقدس



رسالة مسماة واران

سرشناسه: محمدی، توران، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور: بررسی ادبیات منظوم دفاع مقدس /
توران محمدی؛ [برای] مرکز آفرینش های ادبی / کرمانشاه.
شخصیات نشر: تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۶۹.
تعداد صفحات: ۱۷۶ ص.

ISBN: 978-600-03-2709-5

وضعیت فهرست نویسی: ناشر

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - شعر - تاریخ و نقد

موضوع: Poetry: Iran-Iraq War, 1980-1988 --
History and criticism

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - ادبیات و جنگ
- تاریخ و نقد

موضوع: Litera- Iran-Iraq War, 1980-1988 --
ture and the war -- History and criticism

شناسه افزوده: شرکت انتشارات سوره مهر

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی. اداره کل تبلیغات
اسلامی استان کرمانشاه. حوزه هنری. دفتر آفرینش های ادبی

رده بندی کنگره: PIR۴۱۹۱

رده بندی دیویی: ۸۳۵۸/۶۲۰۱۶۱

شماره کتاب شناسی ملی: ۷۳۸۷۰۸۸

وضعیت رکورد: فیا



باسم
پاکستان
نقشبندی
این کتاب
شرکت
نماید.

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)
مرکز آفرینش های ادبی / کرمانشاه



www.sooremehr.ir

بررسی ادبیات منظوم دفاع مقدس

نویسنده: دکتر توران محمدی
طراح جلد: حسام صادقی

چاپ و صحافی: آرمان ماندگار سیمرغ
چاپ اول: ۱۴۰۰
تعداد: ۱۲۵۰ نسخه
شاب: ۹۷۸-۶۰۰-۰۳۰۲۷-۰۴۵

نشانی انتشارات: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت،
پلاک ۲۳، تلفن: ۶۱۹۴۲، دورنگار: ۶۶۴۶۹۵۱
فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان سمیه، نرسیده به خیابان
حافظ، جنب حوزه هنری، پلاک ۲۴۵، تلفن: ۸۹۴۹۷۹۱-۲
فروشگاه انقلاب: تهران، خیابان انقلاب، میدان انقلاب،
جنب سینما بهمن، پلاک ۱۰۳۳، تلفن: ۶۶۴۷۶۵۶۸-۹
فروشگاه اصفهان: اصفهان، میدان انقلاب، سینما ساحل،
کدپستی: ۸۱۳۳۶۱۴۵۱۱، تلفن: ۶-۳۲۲۴۷۷۳۵-۳۱

Sooremehr.ir

Mehrak.ir

@Sooremehr

۶۶۴۶۰۹۹۳ (پنج خط)

۱۵۸۱۵-۱۱۴۴

۳۰۰۰۵۳۱۹

نقل و چاپ نوشته ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

دانلود کتابخوان سوره مهر

با وارد کردن کد تخفیف hisama در اولین خرید
خود از کتابخوان سوره مهر ۵۰٪ تخفیف بگیرید.



سخن نویسنده ۹

پیشگفتار ۱۱

پیشینه شعر ادب فارسی تا قبل از انقلاب ۱۳

ادبیات دفاع مقدس به مثابه یک مکتب ۱۷

جنگ تحلیلی و انقلاب اسلامی ۲۱

تعریف ادبیات ۲۳

تأثیر جنگ بر ۲۷

نمید چیست؟ ۳۹

شعر جنگ ۴۵

ایده لوژی شعر دفاع مقدس ۵۱

شعر دفاع مقدس و مضامین آن ۵۷

بیرون حماسه یا عرفان در شعر دفاع مقدس ۶۱

نماد و نمادگرایی در شعر دفاع مقدس ۶۷

وطن در شعر دفاع مقدس ۷۳

شوکت سربازی ۷۷

رویکرده مضامین شهید و شهادت در شعر شاعران دفاع مقدس ۸۴

۱- دلانگی و حسرت نوشنالی در فراق شهیدان ۸۴

۲. لاله‌رویی (گل‌رویی = شقایق‌رویی) از خون و خاک شهیدان ۸۵
۳. شهادت‌طلبی و مرگ اختیاری ۸۵
۴. جاودانگی و فناپذیری شهید ۸۶
۵. به لقای خدا رسیدن و وصال شهید ۸۷
۶. ارزشمندی و تکریم و پاسداشت خون شهید ۸۸
۷. افسوس و دریغ نخوردن بر مرگ شهید ۸۸
۸. پیام‌دهندگی و ثمربخشی خون شهدا ۸۹
۹. خوارداشت مرگ از دیدگاه شهدا ۸۹
۱۰. بیان عجز از شناخت شهیدان و برتری شهیدان بر خلق ۹۰
۱۱. درختش و تلاء خون شهید و شهیدان ۹۱
۱۲. رفعت مقام شهید و ثباتی سعادت شهادت ۹۱
- رجز و رجزخوانی و شعر دفاع مقدس ۹۳
- اعتراض و خوداتهامی و جایگاه آن در شعر دفاع مقدس ۱۰۰
- کارکردهای شاخص شعر دفاع مقدس و درون‌مایه‌های آن ۱۰۶
- سبک شعر دفاع مقدس ۱۰۹
۱. ادب و حیطة ادبی ۱۰۹
- شعر دفاع از نظر ادبی ۱۰۹
۲. فکر و اندیشه و محتوا ۱۱۰
- شعر دفاع از نظر فکری ۱۱۰
- ویژگی‌های بارز نخستین سروده‌های دفاع مقدس ۱۱۱
- از نظر زبانی ۱۱۴
- مضامین شعر انقلاب ۱۱۵
- کارکردهای دستور زبان و زبان‌شناسی در شعر دفاع مقدس ۱۱۷
۱. شعر دوره جنگ ۱۲۰

۲. شعر دوره بعد از جنگ ۱۲۰
قالب‌های شعری رایج در شعر دفاع مقدس و تحول معنایی آن‌ها ۱۲۷

قالب‌های شعری ۱۳۰

۱. غزل ۱۳۰

۲. قصیده ۱۳۴

۳. مثنوی ۱۳۵

۴. رباعی ۱۳۸

۵. دوبیتی ۱۴۰

۶. چهاربازه ۱۴۱

۷. قالب نو ۱۴۳

ویژگی‌های شعر نو دفاع مقدس ۱۴۵

ترکیبات نو در شعر دفاع مقدس ۱۴۶

معرفی شاعران مشهور شعر دفاع مقدس ۱۴۷

مختصری از زندگی و آثار شاعران شعر دفاع مقدس ۱۴۷

۱. نصرالله مردهانی ۱۴۷

۲. سلیمان هراتی ۱۴۹

۳. سید حسن حسینی ۱۵۳

۴. قیصر امین‌پور ۱۵۵

۵. علیرضا فروغ ۱۵۹

۶. محمدعلی معلم دامغانی ۱۶۱

۷. سیده کاشانی ۱۶۲

۸. طاهر و صفارزاده ۱۶۵

۹. علی موسوی گرمارودی ۱۶۶

۱۰. مجیدرضا عبده‌الملکیان ۱۶۸

شعر دفاع مقدس یکی از انواع شعر زبان و ادبیات فارسی است که با توجه به موقعیت زمانی و حوادث پیش آمده حائز اهمیت زیادی در زبان فارسی است. اما اکنون به مسأله‌ای که در این زمینه می‌رود، باید پرسید چگونه می‌توان شعر دفاع مقدس را ماندگار کرد؟

شعر دفاع تا زمانی که بتواند نیازهای جامعه را برآورد، در رفع و حل مشکلات جامعه و همدلی با عموم مردم گام بردارد، متناسب با شرایط روز و متغیر و همگام با مشکلات جامعه باشد، بتواند پاسخ مناسبی به نیازها بدهد، متناسب با زبان جامعه حرکت کند و باری بر دوش بار مردم نشود، می‌تواند ماندگار و در جریدهٔ صحف روزگار ثبت شود. هرچند شعر دفاع زمانی شعر توپ و تانک و مسلسل و گاهی ادبیات جنگ و ستیز یا گاهی ستایش بود، در نهایت ادبیات دفاع مقدس ادبیات دفاع از آرمان‌هاست. تا زمانی که آرمان‌های مردم سربلند ایران‌زمین باقی است، این ادبیات نیز ادامه دارد.

خطر تحریف و واژگونه‌شدن مفاهیم و ارزش‌های دفاع مقدس و

انحراف در بُعد فرهنگی حرکت‌ها، پژوهشگران را بر این می‌دارد که با مطالعه و تحقیق و تحلیل آثار دفاع مقدس مانع از این تحریف و واژگونه شدن مفاهیم شوند و تصویری واقعی از امروز را فراروی آیندگان قرار بدهند؛ ملتی که ارزش‌های اجتماعی، تاریخی، سیاسی و هویتی خویش را حفاظت و حراست نکنند در تاریک‌زار جهالت و فراموشی قرار خواهند گرفت.

مدیریت پژوهش و ادبیات حوزه هنری کرمانشاه با ترغیب نویسندگان و پژوهشگران جوان، نگارنده را بر آن داشت تا پژوهشی در خور و شایان توجه در زمینه بررسی ادبیات منظوم با نگرشی همه‌جانبه و پژوهشگرانه و انتقادی انجام دهد تا سرمشق و الگویی باشد که جوانان سرزمین سرافرازمان با بصیرتی آگاه در موضوع آرمان و اهداف والای رزمندگان جان‌فشان، فدایکار هشت سال دفاع مقدس نگرش و تأمل کنند و این امر مهم پاسداشت آرمان‌ها را ارج بنهند و...

امید می‌رود پژوهشگران در آینده‌ای نه‌چندان دور به همه ابعاد فرهنگی و علمی دفاع مقدس توجه نشان دهند و در این زمینه‌ها تحقیق‌های شایانی به عمل آورند. به امید توفیق و بهروزی برای پژوهشگران این عرصه.

«التوفیق من الله»